

Zawód głównego księgowego w jednostkach samorządu terytorialnego

Marlena Rogus*

Streszczenie: Główny księgowy w jednostkach samorządu terytorialnego wykonuje obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz szeroko rozumianej gospodarki finansowej. Celem artykułu jest określenie praw i obowiązków głównego księgowego wynikających z ustawy o rachunkowości oraz szczególnych przepisów regulujących gospodarkę finansową jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto wskazano podstawowe wymagania kwalifikacyjne tego zawodu.

Słowa kluczowe: główny księgowy, prawa i obowiązki, jednostka samorządu terytorialnego

Wprowadzenie

Według *Słownika języka polskiego PWN* zawód to umiejętność wykonywania pracy w danej dziedzinie, to fachowe, stałe wykonywanie jakiejś pracy w celach zarobkowych; fach, specjalność. Natomiast *Encyklopedia powszechna PWN* podaje definicję zawodu jako zbioru zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, będących świadczeniami na rzecz innych osób, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Główny księgowy w strukturze jednostek samorządu terytorialnego jest określany mianem skarbnika odpowiednio gminy, miasta, powiatu. To pracownik, któremu kierownik jednostki powierzył wykonywanie obowiązków w zakresie gospodarki finansowej. Jednostki samorządu terytorialnego dysponują środkami publicznymi, realizując na rzecz społeczności lokalnych dużą liczbę złożonych organizacyjnie zadań, dlatego sprawne wykonywanie obowiązków w zakresie gospodarki finansowej, podejmowanie decyzji itp. wymaga odpowiedniej wiedzy, umiejętności, doświadczenia, kreatywności i innowacyjności głównego księgowego.

1. Wiedza, umiejętności i kwalifikacje głównego księgowego

W literaturze przedmiotu definicje wiedzy najczęściej odnoszą się do pojęcia informacji, rozumianego jako uporządkowane dane w celu ich wykorzystania do podejmowania decyzji (Kwiecień i in. 2009: 113). Wiedza to informacja w działaniu, to narzędzie biznesu w pro-

* dr Marlena Rogus – Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie, Instytut Finansów, ul. Armii Krajowej 7, 48-300 Nysa, e-mail: marlena.rogus@pwsz.nysa.pl

cesach podejmowania decyzji, planowania, ocen i prognozowania. Realizacja obowiązków głównego księgowego wymaga szerokiej wiedzy z rachunkowości oraz znajomości przepisów prawa materialnego (np. kodeksu cywilnego, procedur postępowania administracyjnego i cywilnego, prawa podatkowego i jego pochodnych). Jak podkreśla Aldona Kamela-Sowińska, praktyk rachunkowości powinien legitymować się interdyscyplinarną wiedzą o organizacji gospodarczej (Kamela-Sowińska 2007: 7). Radosław Ignatowski dodatkowo wskazuje, że dzisiejszy księgowy to inżynier finansowy dysponujący wiedzą z zakresu makroekonomii, finansów, zarządzania, statystyki i ekonometrii, logiki, teorii informacji i jej przekazu, wiedzę z zakresu psychologii społecznej i socjologii (Ignatowski 2007: 509). Wiedza księgowego musi być poparta odpowiednim dokumentem: świadectwem ukończenia szkoły wyższej, certyfikatem wydanym przez Ministerstwo Finansów, ukończenia studiów podyplomowych z zakresu rachunkowości, kursów, szkoleń itp.

Natomiast umiejętności to praktyczna znajomość czegoś, biegłość w czymś, to zdolność praktycznego wykonywania czynności. Słusznie zauważa Zbigniew Luty, główny księgowy musi wykazać się umiejętnościami organizacji pracy służb finansowo-księgowych, poszukiwania interpretacji, sprawowania kontroli formalnej i rachunkowej, dekretacji, ewidencji komputerowej itp. (Luty 2007: 428) Potwierdzenie odpowiednich umiejętności następuje w praktyce – poprzez praktyczne dokonania głównego księgowego w toku wykonywania bieżących czynności.

Podstawowe wymogi dotyczące kwalifikacji głównego księgowego jednostek samorządu terytorialnego określone są w art. 54, ust. 2, pkt 4 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (DzU nr 157, poz. 1240 z późn. zm.). Głównym księgowym może być osoba, która spełnia jeden z poniższych warunków:

- ukończyła ekonomiczne jednolite studia magisterskie, ekonomiczne wyższe studia zawodowe, uzupełniające ekonomiczne studia magisterskie lub ekonomiczne studia podyplomowe i ma co najmniej trzyletnią praktyka w księgowości;
- ukończyła średnią, policealną lub pomaturalną szkołę zawodową o kierunku rachunkowość i ma co najmniej sześcioletnią praktyka w księgowości;
- jest wpisana do rejestru biegłych rewidentów na podstawie odrębnych przepisów;
- zdobyła certyfikat księgowy uprawniający do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych lub świadectwo kwalifikacyjne uprawniające do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, wydane na podstawie odrębnych przepisów.

Natomiast zasady wydawania certyfikatu księgowego są określone w § 3, ust. 1, pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 18 lipca 2002 r. w sprawie uprawnień do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych. Zgodnie z treścią cytowanego paragrafu osoby fizyczne muszą legitymować się praktyką w księgowości oraz odpowiednim wykształceniem kierunkowym.

Z powyższego wynika, że kwalifikacje niezbędne do wykonywania zawodu głównego księgowego w każdym przypadku obejmują zarówno odpowiednią wiedzę, jak i umiejętności praktyczne, gwarantujące sprawne wykonywanie zadań.

2. Prowadzenie rachunkowości jednostki

Podstawowym obowiązkiem głównego księgowego, wynikającym z ustawy o finansach publicznych, jest prowadzenie rachunkowości jednostki (Ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych: art. 54, ust. 1, pkt 1). Rozpatrując ten obowiązek, należy odnieść się do

przepisów ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości. Zgodnie z treścią art. 4, ust. 3 ustawy, rachunkowość jednostki obejmuje:

- przyjęte zasady (politykę) rachunkowości;
- prowadzenie, na podstawie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych, ujmujących zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym;
- okresowe ustalanie lub sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów;
- wycenę aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego;
- sporządzanie sprawozdań finansowych;
- gromadzenie i przechowywanie dowodów księgowych oraz pozostałej dokumentacji przewidzianej ustawą;
- poddanie badaniu i ogłoszenie sprawozdań finansowych w przypadkach przewidzianych ustawą.

Dokumentację przyjętych zasad rachunkowości ustala w formie pisemnej i aktualizuje kierownik jednostki. W praktyce obowiązek opracowania projektu dokumentacji jest powierzany głównemu księgowemu, który ustalając zasady, uwzględnia przede wszystkim specyfikę danej jednostki oraz jej potrzeby informacyjne. Podstawowe informacje, jakie powinny być zawarte w dokumentacji, to m.in. określenie roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych, metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych, system służący ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów (Ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości: art. 10, ust. 1).

Kolejny element rachunkowości – prowadzenie ksiąg rachunkowych – to domena głównego księgowego. Ustawa o rachunkowości precyzyjnie określa cechy jakościowe ksiąg rachunkowych. Aby księgi rachunkowe spełniały wymogi ustawy, muszą być rzetelne, bezbłędne, sprawdzalne oraz prowadzone na bieżąco. Kierownik jednostki, ustalając sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych, w zasadach (polityce) rachunkowości określa co najmniej wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej.

Kolejny obszar rachunkowości to inwentaryzacja. Rola głównego księgowego w procesie inwentaryzacji polega głównie na udziale w spisie z natury aktywów pieniężnych, uzyskaniu potwierdzenia sald od banków i kontrahentów, porównaniu danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami oraz wyjaśnieniu i rozliczeniu ewentualnych różnic (Waryszak 2009). Ponadto główny księgowy jest zobowiązany do powiązania wyników inwentaryzacji z zapisami ksiąg rachunkowych oraz do rozliczenia ujawnionych w toku inwentaryzacji różnic między stanem rzeczywistym a stanem wykazanym w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji (Ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości: art. 27).

Sprawozdanie finansowe – jako kolejny element rachunkowości – jest sporządzane na podstawie rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont, a jego struktura obejmuje bilans, rachunek zysków i strat (wariant porównawczy) oraz zestawienie zmian w funduszu (Rozporządzenie Ministra Finansów z 5 lipca 2010: § 17, ust. 1). Nowym obowiązkiem zarządu jednostek samorządu terytorialnego jest przedstawienie organowi stanowiącemu rocznego sprawozdania finansowego, celem jego rozpatrzenia i zatwierdzenia (Ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych: art. 270). Po zapoznaniu się ze sprawozdaniem z wykonania budżetu, sprawozdaniem finansowym, opinią regionalnej

izby obrachunkowej i informacją o stanie mienia organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje uchwałę w sprawie absolutorium dla zarządu. W tym przypadku sprawozdawczość finansowa spełnia ważne funkcje informacyjne – jest podstawą do udzielenie bądź nieudzielenia absolutorium zarządowi. Stąd obowiązkiem głównego księgowego jest przygotowanie wiarygodnych i rzetelnych informacji sprawozdawczych. Za wiarygodne może być uznane sprawozdanie finansowe, które zawiera informacje prawdziwie odzwierciedlające operacje gospodarcze, informacje w powiązaniu z ich treścią i ekonomicznymi realiami. Anna Karmańska i pozostali autorzy podkreślają, że cecha wiarygodności jest spełniona, jeżeli informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym nie są obciążone błędami i są bezstronne (Karmańska i in. 2003: 29). Z wiarygodnością wiążą się również takie cechy sprawozdania finansowego, jak kompletność i sprawdzalność. Kompletność wyraża się w tym, że dane sprawozdawcze uwzględniają całość składników majątkowych, źródeł ich finansowania oraz wszystkie operacje wynikowe (Karmańska i in. 1998: 448). Natomiast sprawdzalność informacji zawartych w sprawozdaniach finansowych to możliwość ich konfrontacji z właściwymi danymi księgowymi lub ze źródłową dokumentacją.

Kolejnym nowym obowiązkiem jest wymóg badania przez biegłego rewidenta rocznego sprawozdania finansowego przez jednostki samorządu terytorialnego, w których liczba mieszkańców przekracza 150 tys. (Ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych: art. 268). Wyboru biegłego rewidenta należy dokonać w trybie określonym w ustawie o zamówieniach publicznych.

Można zaryzykować stwierdzenie, że wiedza, umiejętności i kwalifikacje głównego księgowego determinują jakość ujawnianych informacji sprawozdawczych. Ponadto w realizacji obowiązku prowadzenia rachunkowości jednostki istotna jest praca głównego księgowego u podstaw tworzenia informacji (organizacji pracy, sposobu ewidencji zdarzeń gospodarczych, struktury planu kont itp.), a nie tylko kontrola wyjścia informacji z systemu rachunkowości.

3. Prawa i obowiązki głównego księgowego wynikające z ustawy o finansach publicznych

Oprócz obowiązku prowadzenia rachunkowości jednostki ustawa o finansach publicznych wymienia inne zadania głównego księgowego zatrudnionego w jednostkach samorządu terytorialnego, tj. (Ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych: art. 54, ust. 1):

- wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi,
- dokonywanie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym;
- dokonywanie wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

Podstawowym obowiązkiem głównego księgowego jednostek samorządu terytorialnego jest wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi. Sformułowania tego nie można utożsamiać z dysponowaniem środkami publicznymi. Kierownik jednostki, na podstawie przyznanych mu kompetencji, podejmuje merytoryczne decyzje o wydatkowaniu środków publicznych na określony cel – dysponuje środkami publicznymi (Lipiec-Warzecha 2008: 50), dlatego zadaniem dysponenta jest podejmowanie decyzji administracyjnych, które generują wydatki (Motowilczuk 2008: 67–70). Natomiast przez wykonywanie dyspozycji środkami publicznymi należy rozumieć wszelkie czynności o charakterze technicznym, które wyni-

kają już z podjętych decyzji. Według Ludmiły Lipiec-Warzechy wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi obejmuje zapewnienie pod względem finansowym prawidłowości umów zawieranych przez jednostkę sektora finansów publicznych, terminowość dochodzenia przysługujących jej należności i roszczeń spornych oraz spłaty zobowiązań (Lipiec-Warzecha 2007). Autorka słusznie podkreśla, że reguła rozdzielania funkcji dysponenta środków publicznych i głównego księgowego ma na celu zapobieganie niebezpieczeństwu nadużyć i nieprawidłowości, jakie niesie ze sobą dokonywanie wydatków ze środków publicznych (Lipiec-Warzecha 2008: 51).

Istotną funkcją głównego księgowego jest dokonywanie kontroli wstępnej zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów opisujących te operacje.

W pierwszym przypadku kontrolę wstępną (uprzednią) należy uznać za proces sprawdzania i oceniania, czy planowane operacje gospodarcze i finansowe mieszczą się w planie finansowym jednostki. Plan ten jest planem rzeczowo-finansowym i obejmuje planowane dochody i wydatki w układzie klasyfikacji budżetowej, poprzez którą wskazuje również na program działania rzeczowego. Podstawową cechą tego planu jest jego charakter prospektywny – dotyczy operacji finansowych przyszłych, a nie już dokonanych (Lipiec-Warzecha 2008: 24–25). Natomiast dokonywanie wydatków następuje na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych. Wśród najważniejszych reguł należy wskazać:

- wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokości ustalonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego i w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych (art. 44, ust. 1);
- jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków – zasada legalności (art. 44, ust. 2);
- wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów; w sposób umożliwiający terminową realizację zadań; w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań (art. 44, ust. 3);
- ujęte w budżetach jednostek samorządu terytorialnego i planach finansowych jednostek budżetowych wydatki oraz łączne rozchody stanowią nieprzekraczalny limit – zasada dyrektywnego charakteru ich wydatków i rozchodów (art. 52, ust. 1, pkt 2).

W tym przypadku kontrola wstępna prowadzona przez głównego księgowego ma charakter prewencyjny – zapobiega niewłaściwemu wykonaniu zadania.

W ramach wstępnej kontroli główny księgowy sprawdza i ocenia kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych. Dowody księgowe uznaje się za rzetelne wtedy, gdy są zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują. Natomiast kompletność dowodów księgowych oznacza, że zawierają co najmniej elementy wymienione w art. 21 ustawy o rachunkowości, tj. określenie rodzaju dowodu i jego numeru, określenie stron dokonujących operacji gospodarczej, opis operacji oraz jej wartość, datę dokonania operacji, podpis wystawcy dowodu i stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych.

Dowodem dokonania przez głównego księgowego wstępnej kontroli jest jego podpis złożony na dokumentach. Warto podkreślić, że kontrola wydatków jest dokonywana nie tylko z punktu widzenia formalnie rozumianej legalności, lecz także z punktu widzenia konsekwencji, jakie proponowany wydatek może przynieść w zakresie szeroko rozumianych

finansów publicznych. Złożenie przez głównego księgowego podpisu na dokumencie oznacza, że:

- nie zgłasza zastrzeżeń do przedstawionej przez właściwych rzeczowo pracowników oceny prawidłowości operacji i jej zgodności z prawem;
- nie zgłasza zastrzeżeń do kompletności oraz formalno-rachunkowej rzetelności i prawidłowości dokumentów dotyczących tej operacji;
- zobowiązania wynikające z operacji mieszczą się w planie finansowym (Ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych: art. 54, ust. 3).

Przepisy umożliwiają głównemu księgowemu jednostki złożenie zastrzeżeń, jeżeli dokumenty danej operacji budzą jego wątpliwości co do prawidłowości merytorycznej lub zgodności z przepisami prawa. W takim przypadku zwraca dokument właściwemu rzeczowo pracownikowi w celu jego skorygowania. Jeżeli mimo zmiany główny księgowy ma nadal zastrzeżenia, obligatoryjnie odmawia podpisania dokumentu. O przyczynach niepodpisania dokumentu zawiadamia pisemnie kierownika jednostki. Ostateczną decyzję w sprawie przeprowadzenia operacji, mimo zastrzeżeń głównego księgowego i odmowy podpisania dokumentu, może podjąć kierownik jednostki finansów publicznych.

Ponadto w celu realizacji swoich zadań główny księgowy może zażądać od kierowników innych komórek organizacyjnych jednostki samorządu terytorialnego udzielenia w formie ustnej lub pisemnej niezbędnych informacji i wyjaśnień, udostępnienia do wglądu dokumentów i wycieczek będących źródłem tych informacji i wyjaśnień oraz może wnioskować do kierownika o określenie trybu, według którego mają być wykonywane przez inne komórki organizacyjne jednostki prace niezbędne do zapewnienia prawidłowości gospodarki finansowej oraz ewidencji księgowej, kalkulacji kosztów i sprawozdawczości finansowej (Ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych: art. 54, ust. 7).

4. Odpowiedzialność głównego księgowego

Ustawa o rachunkowości jednoznacznie wskazuje, że kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości, w tym z tytułu nadzoru, również w przypadku gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości zostaną powierzone innej osobie za jej zgodą (z wyłączeniem odpowiedzialności za przeprowadzenie inwentaryzacji w formie spisu z natury). Ciężar odpowiedzialności głównego księgowego zależy zatem od tego, czy osoba ta przejęła pisemnie obowiązek prowadzenia rachunkowości, czy nie. Jest tu wyrażona fakultatywność przyjęcia obowiązków i odpowiedzialności. Podpisanie takiego dokumentu przez głównego księgowego nie zwalnia z odpowiedzialności za rachunkowość kierownika jednostki – w świetle przepisów ustawy o rachunkowości jest on odpowiedzialny za nadzór nad wykonywaniem obowiązków w zakresie rachunkowości. Natomiast gdy główny księgowy przejął na siebie obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych, przejmuje odpowiedzialność za rachunkowość. Dlatego niezwykle istotne jest, poprzez szczegółowe określenie obowiązków związanych z prowadzeniem rachunkowości, określenie granic tej odpowiedzialności (Kawecka-Siuzdak 2009: 10). Przyjęcie przez głównego księgowego określonych obowiązków w zakresie rachunkowości skutkuje jednocześnie odpowiedzialnością karną wynikającą z ustawy o rachunkowości. Karze grzywny lub karze pozbawienia wolności do lat dwóch podlega osoba, która dopuszcza się nieprowadzenia ksiąg rachunkowych, prowadzenia ich wbrew przepisom ustawy lub podawania w tych księgach nierzetelnych danych, niesporządzenia sprawozdania finansowego, sporządzenia

go niezgodnie z przepisami ustawy lub zawarcia w tym sprawozdaniu nierzetelnych danych (Ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości: art. 77).

Także zgodnie z treścią art. 53, ust. 2 ustawy o finansach publicznych kierownik jednostki może powierzyć określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej pracownikom jednostki. Przyjęcie obowiązków przez te osoby powinno być potwierdzone dokumentem w formie odrębnego imiennego upoważnienia albo wskazania w regulaminie organizacyjnym tej jednostki.

Podsumowanie

Zawód głównego księgowego to umiejętność wykonywania obowiązków w zakresie prowadzenia rachunkowości, gospodarki finansowej, podejmowania decyzji itp. wymagająca odpowiednich kwalifikacji zdobytych w wyniku kształcenia i praktyki. Podstawowe wymogi kwalifikacyjne są określone w ustawie o finansach publicznych i obejmują zarówno specjalistyczną wiedzę, jak i praktyczne umiejętności. Zakres zadań głównego księgowego jest określony w ustawie o rachunkowości (prowadzenie rachunkowości) oraz w ustawie o finansach publicznych (wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi, dokonywanie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, dokonywanie wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych). Odpowiedzialność głównego księgowego za wykonywanie obowiązków zależy od tego, czy osoba ta przyjęła pisemnie obowiązki. Można zaryzykować stwierdzenie, że wiedza, umiejętności, doświadczenie, kreatywności i innowacyjności głównego księgowego determinują sprawne wykonywanie obowiązków w zakresie gospodarki finansowej, podejmowania decyzji.

Literatura

- Ignatowski R. (2007), *Dokąd zmierzamy, czyli wizja rozwoju rachunkowości jako nauki i zawodu*, w: *Rachunkowość – wczoraj, dziś, jutro*, SKwP, Warszawa.
- Kamela-Sowińska A. (2007), *Rachunkowość na zakręcie*, „Rachunkowość” nr 5.
- Karmańska A., Gmytrasiewicz M., Olchowicz I. (1998), *Rachunkowość finansowa*, cz. 1, Difin, Warszawa.
- Karmańska A., Fluksik J., Rosiak H., Skórzewski A., Stępień K., Szewczuk H. (2003), *Sprawozdania finansowe – według znowelizowanej ustawy o rachunkowości*, Warszawa.
- Kawecka-Siuzdak G. (2009), *Jaka jest odpowiedzialność głównego księgowego*, „Monitor Księgowego” nr 22.
- Kwiecień M., Iwasieczko B., Kaczmarek W. (2009), *Informacja – wiedza – intelektualizacja rachunkowości, w: Funkcjonowanie przedsiębiorstw w warunkach zrównoważonego rozwoju i gospodarki opartej na wiedzy*, red. E.Sidorczuk-Pietraszko, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku, Białystok.
- Lipiec-Warzecha L. (2007), *Odpowiedzialność głównego księgowego za naruszenie dyscypliny finansów publicznych*, Biuletyn Finanse Publiczne nr 5, www.finanse-publiczne.pl.
- Lipiec-Warzecha L. (2008), *Ustawa o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Komentarz*, Oficyna, Warszawa.
- Luty Z., *Dylematy zawodu księgowego* (2007), w: *Rachunkowość – wczoraj, dziś, jutro*, SKwP, Warszawa.
- Motowilczuk I. (2008), *Prawa i obowiązki głównych księgowych w jednostkach sektora finansów publicznych*, „Poradnik Rachunkowości Budżetowej” nr 8.
- Rozporządzenia Ministra Finansów z 18 lipca 2002 r. w sprawie uprawnień do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, DzU nr 120 poz. 1022 z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, DzU nr 128 poz. 861.

Ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, DzU nr 157, poz. 1240 z późn. zm.

Ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości, DzU 2009, nr 152, poz. 1223 z późn. zm.

Waryszak A. (2009), *Prawa i obowiązki głównego księgowego jednostki sektora finansów publicznych*, www.samo-rzad.infor.pl, 18 lipca (dostęp 15.03.2013).

THE CHIEF ACCOUNTING PROFESSION IN LOCAL GOVERNMENT UNITS

Abstract: Chief Accountant in local government units performs duties within the scope of keeping the accounts, as well as financial activity. The aim of this article is to define the rights and obligations arising from the Accounting Act and special provisions which regulate financial activity of local government units. Moreover, it identifies basic professional qualifications for the position of Chief Accountant.

Keywords: Chief Accountant, rights and duties, local government unit

Translated by Marlena Rogus